

Asia: VN/11878/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Energiavirastolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa ja esittää seuraavaa:

Ehdotetut muutokset

Hallituksen esitysluonnoksessa (jäljempänä esitys) ehdotetaan, että uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007, jäljempänä jakeluvelvoitelaki) 5 § muutettaisiin ja 5 b § muutettaisiin väliaikaisesti. Ehdotuksen tavoitteena on alentaa väliaikaisesti liikenteen polttoaineiden hintoja.

Esityksessä tuodaan esille jakeluvelvoitelain muuttamiseen vaikuttavia taustatekijöitä. Esimerkiksi Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan ja koronapandemian hiipumiseen liittyvällä kysynnän kasvulla on ollut huomattavia vaikutuksia polttoaineiden hintoihin. Hintojen nousun vaikutukset heijastuvat laajasti eri yhteiskunnan toimintoihin ja näkyvät myös yksityisautoilijoille.

Esityksessä kerrotun mukaisesti biopolttoaineiden raaka-aineiden hinta ja saatavuus vaikuttavat myös uusiutuvien liikennepolttoaineiden hintaan. Korkeampien tuotantokustannuksien vuoksi polttoaineiden pumppuhinta nousee jakeluvelvoitetason noustessa. Hintojen alentamiseksi esityksessä ehdotetaan, että uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitetta alennettaisiin 7,5

prosenttiyksiköllä vuosiksi 2022 ja 2023. Siten vuonna 2022 jakeluvelfoite olisi 12 prosenttia ja vuonna 2023 se nousisi 13,5 prosenttiin. Esityksessä lisäksi ehdotetaan, että vuosien 2022 ja 2023 ylitäytön voisi huomioida täysimääräisesti vuosien 2023 ja 2024 jakeluvelfoitteen täytössä.

Energiavirasto katsoo, että olosuhteet ovat muuttuneet merkittävästi viime aikoina, mutta niiden vaikutusta hintoihin ei voida varmuudella ennustaa. Olosuhteiden muutokset ovat olleet odottamattomia, tai ainakin vaikeasti ennustettavissa, minkä vuoksi myöskään jakelijoilla ei ole ollut mahdollisuutta varautua ennakkoon muuttuneisiin olosuhteisiin ja niistä aiheutuneisiin vaikutuksiin.

Energiavirasto yhtyy esityksen näkemykseen siitä, ettei vaikutusta polttoaineiden pumppuhintoihin, eikä sen aikataulua voida taata. Hintavaikutuksissa voi olla eroja jakelijakohtaisesti ja riippuen esimerkiksi biopolttoaineiden hankintasopimusten sopimuskausien kestosta.

Hallituksen esityksen vaikutukset

Energiavirasto näkee myönteisenä sen, että jakeluvelfoitteen alentaminen tehtäisiin koko vuotta 2022 koskien. Energiavirasto katsoo, että on valvonnan, sekä jakelijoita koskevan raportointivelfoitteen näkökulmasta selkeämpää, että vuonna 2022 ei sovelleta kahta eri velfoitetasoa. Energiavirasto toteaa esityksen ja sen aikataulun olevan toimeenpanon ja valvonnan näkökulmasta realistinen, ottaen huomioon, että jakeluvelfoitteen toteutumista tarkastellaan kalenterivuositasolla.

Energiavirasto katsoo, että esityksen toimeenpano aiheuttaa Energiavirastossa hallinnollista lisätyötä, johon se joutuu käyttämään olemassa olevia henkilöresursseja. Lain toimeenpanon myötä ei anneta sellaisia uusia päätöksiä, jotka olisivat maksullisia valtion maksuperustelakiin (150/1992) perustuen. Hallituksen esityksessä ei myöskään osoiteta Energiavirastolle uusia resursseja. Esimerkiksi raportointi- ja muut asiakirjapohjat sekä viranomaisen ohjeistukset on muutettava vastaamaan muuttuvaa lainsäädäntöä. Muutos todennäköisesti lisää myös asiaa koskevan neuvonnan tarvetta Energiavirastossa asioivien taholta.

Muutoksen ollessa väliaikainen, voidaan todennäköisemmin turvata pitkän aikavälin luottamus jakeluvelfoitetasojen pysyvyyteen ja investointiedellytykset, sekä minimoida mahdolliset negatiiviset ympäristövaikutukset ja riski taakanjakosektorin päästökiintiön ylittymisestä.

Energiavirasto

Kuismin Anni

Energiavirasto - Uusiutuva energia -ryhmä